

1) Které regiony můžeme v Česku označit jako periferní - okrajové? Tužkou vyznačte a pojmenujte takové regiony do mapy.

- ◆ 2) Často se jako periferní území označují regiony, které se lidově označují pojmem Sudety. Jedná se o pohraniční regiony, kde od středověku až do let 1945-1947 převažovalo německé osídlení. Pastelkou podle vhodné mapy vyznačte, kudy přibližně probíhala hranice mezi „Sudety“ a zbytkem Čech a Moravy. Tyto hranice vyniknou např. na mapě protektorátu Čechy a Morava, ve kterém právě pohraniční německy mluvící regiony chyběly. Patří některé vámi vybrané regiony z úkolu 1 mezi ty, které lze zařadit do „Sudet“?
- ◆ 3) Jak se podle vás tyto pohraniční oblasti liší od jádrových oblastí Česka? Ve své odpovědi zohledněte polohu, obyvatelstvo, zaměstnanost, hospodářství, životní prostředí, kulturu, kvalitu života atd.
- ◆ 4) Periferním regionům podél hranic se říká „vnější“ periferie. V Česku se však čím dál častěji hovoří o tzv. vnitřní periferii. Dokázali byste odhadnout, o jakých regionech je řeč?

V atlase obyvatelstva na <http://www.atlasobyvatelstva.cz> vyhledejte mapu „Vymezení periferních regionů v Česku“. Jistě si všimnete, že periferní regiony se nenacházejí pouze podél hranic, ale i uvnitř státu.

Ve stejném on-line atlase na stránce „Typologie periferních regionů v Česku“ se zaměřte na mapu „Faktor věku a populační změny“. Na této mapě periferní regiony tvoří pásy, které nápadně kopírují některé krajské hranice. Jsou způsobeny především značnou vzdáleností od krajských i okresních center, a z toho plynoucí špatnou dostupností do práce a škol ekonomicky aktivních osob a studentů, kteří odtud proto odcházejí.

- ◆ 5) V následující tabulce jsou uvedeny údaje o obcích vyznačených body na mapě. Označte tyto obce v mapě jejich počátečními písmeny.
- ◆ 6) Barevně vyznačte rámečky s názvy obcí, kde počet obyvatel v porovnání s rokem 1900 klesl. U každé z těchto čtyř obcí podle mapy rozhodněte, zda patří do regionů vnitřní, či vnější periferie.
- ◆ 7) Které dvě obce mají nejnižší průměrný věk? Patří tyto obce do periferních oblastí, nebo se nacházejí v blízkosti velkých jádrových center?

Vývoj počtu obyvatel vybraných obcí ČR (1900, 2019) Zdroj: ČSÚ

OBEC	OKRES	OBYVATEL (1900)	OBYVATEL (2019)	PRŮM. VĚK (2019)
Bojanov	Chrudim	1196	640	43,6
Dešná	Jindřichův Hradec	1393	597	44,3
Hvožd'any	Příbram	2119	789	45
Poříčany	Kolín	852	1565	41,4
Říčany	Brno – venkov	1491	2101	41
Žulová	Jeseník	1790	1223	43,5

- ◆ 8) Úbytek obyvatel a vyšší průměrný věk však nejsou jediné ukazatele, které definují obec v periférii. Níže je několik dalších. Rozhodněte, zda uvedený ukazatel v obci v periferní oblasti vykazuje vysoké (↗), nebo nízké či dokonce záporné (↘) hodnoty.

- Průměrné roční přírůstky migrací osob ve věkové skupině 20–60 let
- Podíl osob ve věku 65 a více let
- Podíl osob ve věku méně než 15 let
- Průměrné roční přírůstky přirozenou měnou
- Podíl nezaměstnaných z ekonomicky aktivních
- Podíl osob zaměstnaných v profesích vyžadujících vysokou míru kvalifikace ve věku 25–50 let
- Podíl ekonomicky aktivních zaměstnaných v zemědělství
- Průměrný měsíční příjem
- Podíl domácností s možností připojení na internet
- Podíl osob ve věku 17–18 let, které nejsou žáky nebo studenty žádné školy
- Podíl osob se základním vzděláním ve věku 25–50 let

- ◆ 9) Na závěr se pokuste vyjmenovat a popsat kladné stránky života na periférii. Které pozitivní stránky periferie mohou skýtat potenciál pro rozvoj těchto obcí do budoucna?